

Asianajotoimisto
OJALA & URPELAINEN OY

MUISTIO

ASIA

Muistio muutoksenhakuasiassa;

Muutoksenhakuasia on vireillä Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa diaarinumerolla 1862/03.04.04.04.10/2022 (1862/2022).

TOIMEKSIANTAJA JA TOIMEKSIANTO

Muhoksen kunta
Muhoksen kunnanhallitus
Asematie 14
91500 Muhos

Kunnanjohtaja Jussi Rämet on antanut toimeksiannon 9.1.2023.

TOIMEKSISAAJA JA MUISTION LAATIJA

Asianajaja Harri Ojala
Asianajotoimisto Ojala & Urpelainen Oy
Pakkahuoneenkatu 15 A 8
90100 Oulu
puh. 0400-591115 / toimisto
puh. 0400-686295 / Harri Ojala
ojala.urpelainen@oulex.fi
harri.ojala@oulex.fi

PÄÄTÖS, JOHON HAETAAN MUUTOSTA

Muutoksenhaun kohteena on Muhoksen kunnanhallituksen päätökset 26.9.2022 § 268 ja 14.11.2022 § 323.

VALITTAJA Pöykiö, Heidi

MUISTION RAKENNE

Olen laatinut tämän muistion siten, että oikeudellinen- ja muu arvioni ko. muutoksenhakuasiassa on kirjoitettu perusteluina, joita kunnanhallitus voi tarvittavin osin ottaa huomioon hallinto-oikeudelle annettavassa lausunnossa.

...

II PERUSTELUT

2.1. Asian tausta ja muutoksenhaun kohteet

1. Pöykiö on tehnyt 7.10.2022 päivätyn oikaisuvaatimuksen (liite). Oikaisuvaatimus on kohdistunut kunnanhallituksen päätökseen 26.9.2022 § 268.
2. Kunnanhallitus on päätöksellään 14.11.2022 § 323 jättänyt tutkimatta Pöykiön oikaisuvaatimuksen päätöksestä tarkemmin ilmenevillä perusteilla.
3. Valittaja on perustellut valitustaan hallinto-oikeudelle siten, että kunnanhallitus on tehnyt päätökset virheellisesti ja lain vastaisesti seuraavissa asioissa:
 - 1) kunnan puhe- ja edustusoikeuden käyttö päätöksessä 26.9.2022 §:ssä 268;
 - 2) oikaisuvaatimusten käsittely päätöksessä 14.11.2022 §:ssä 323;
 - 3) esteellisen henkilön osallistuminen asian valmisteluun ja lausunnon antamiseen kunnanhallituksen päätöksen 26.9.2022 § 268 asiassa;
 - 4) oikaisuvaatimuksen ja valitusoikeuden epääminen päätöksissä kunnanhallituksen päätöksistä 26.9.2022 §:ssä 268 ja 14.11.2022 §:ssä 323; ja
 - 5) kuntalaisten tasapuolinen kohtelu.

2.2. Kunnanhallituksen päätöksestä 26.9.2022 § 323 ei voi tehdä oikaisuvaatimusta tai valittaa

4. Kuntalain 136 §:n nojalla päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.
5. Kuntalain esitöiden (HE 268/2014 vp. s. 238) mukaan oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen voisi tehdä vain kunnan viranomaisen lopullisesta päätöksestä. Hallituksen esityksen mukaan lopullisia olisivat yleensä päätökset, joilla asia on kunnassa ratkaistu tai jätetty tutkimatta.
6. Arvioitavaksi tulee kunnanhallituksen päätös 26.9.2022 § 268.
7. Kunnanhallituksen päätös 26.9.2022 § 268 valtuutuksen antamisesta entiselle kunnanjohtajalle Jukka Syvävirralle ei ole päätös, joka on kuntalain 136 §:ssä tarkoitettulla tavalla lopullinen kunnan viranomaisen päätös. Kunnanhallituksen päätös on oikeudelliselta luonteeltaan hallintotoimintaan rinnastuvaa hallintotehtävän hoitamista. Päätös 26.9.2022 § 268 ei sisällä sellaista asian ratkaisua, johon voidaan hakea muutosta kuntalain mukaan ensin oikaisuvaatimuksella ja sitten valituksella (ks. esimerkiksi KHO 9.4.2020/1651).
8. Kunnanhallituksen 14.11.2022 § 323 käsittelemä Pöykiön oikaisuvaatimus on kohdistunut ja valitus kohdistuu nyt kunnanhallituksen päätökseen 26.9.2022 § 268, johon ei ole ollut muutoksenhakuoikeutta päätöksen 26.9.2022 § 268 ollessa kuntalain 136 §:n tarkoittamalla tavalla asian valmistelua.
9. Pöykiöllä ei ole ollut oikeutta vaatia päätöksen 26.9.2022 §:ssä 268 oikaisua eikä ole oikeutta valittaa siitä. Pöykiön valitus tulee jättää tutkimatta tai hylätä.
10. Vastaselityksessään Pöykiö ei ole tarkemmin perustellut väitettään siitä, miksi kunnanhallituksen päätös 26.9.2022 § 268 ei olisi kuntalain 136 §:ssä tarkoitettu ja luonteeltaan muuta kuin asian valmistelua. Vastaselityksen sivulla 2 esitetyt perusteet muutoksenhakuohjauksen merkitsemisestä päätökseen ovat virheellisiä: ko. kysymyksillä ei ole merkitystä asian ratkaisemisessa.
11. Sen varalta, että hallinto-oikeus päättää tutkia Pöykiön valituksen joiltain osin, kunnanhallitus antaa jäljempänä tässä asiakirjassa olevan lausunnon kannanottona siihen, mihin seikkoihin ja millä tavalla hallinto-oikeuden tulee kiinnittää huomiota Pöykiön valitusta ja siinä olevia muutosvaatimuksia tutkiessaan.

2.3. Muhoksen kunnan puheoikeus riita-asioissa

12. Rauno Maaninka on nostanut Muhoksen kuntaa ym. vastaan Oulun käräjäoikeudessa kolme kannetta, joita käsitellään asioina L 19/15782, L 19/22639 ja L 20/6190. Riita-asioita on valmisteltu käräjäoikeudessa kirjallisesti ja suullisesti. Maaninka on haastanut vastaajiksi Muhoksen kunnan ja mm. kunnan entisen kunnanjohtajan Jukka Syvävirta sekä asianajaja Harri Ojalan (L 19/15782).
13. Kaikissa edellä mainituissa riita-asioissa toimitetaan vuoden 2023 aikana suullista valmistelua jatkaen asioissa L 19/15782 ja L 19/22639 aiemmin toimitettua suullista valmistelua ja aloittaen suullisen valmistelun asiassa L 20/6190.
14. Kunnanhallitus on päätöksellään 26.9.2022 §:ssä 268 valtuuttanut Muhoksen kunnanjohtajan Jussi Rämetin antamaan valtakirjan edellä mainituissa Oulun

käräjäoikeudessa käsiteltävissä riita-asioissa eläkkeellä olevalle kunnanjohtajalle Jukka Syvävirralle kunnan puhevallan käyttämiseksi ko. asioissa. Ojala on toiminut Muhoksen kunnan asiamiehenä juttujen alusta lähtien.

15. Kunnanhallituksella on oikeus päättää valtuutuksen antamisesta kunnan puhevallan käyttämistä varten riita-asiaassa, jossa kunta on asianosainen. Valtuuttamisesta päättäminen ei ole kunnanhallitukselle kuuluvan yleistoimivallan ylittämistä, virheellistä tai minkään lain vastaista.
16. Valituksen ko. pääväitteistä Muhoksen kunnanhallitus on lausunut seuraavaa:
 - 1) Kunnan valtuuttamana voi olla muukin kuin kuntaan virkasuhteessa oleva.
 - 2) Oikeus puhevallan käyttämiseen ei vaadi erityistä oikeudellista perustetta.
 - 3) Syvävirta ei ole hallintolain nojalla esteellinen käyttämään yleisessä tuomioistuimessa valtuutettuna kunnan puhevaltaa yksittäisessä riita-asiaassa.
 - 4) Muhoksen kunnan ja Syvävirran välillä ei ole eturistiriitaa ko. asioissa.
17. Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallitus käyttää kunnan puhevaltaa. Kunnanhallitus voi antaa oikeuden kunnan puhevallan käyttämiseen yksittäisasiassa.
18. Pöykiön valituksessa viitattu kuntalain 42 §:n 2 momentti ei sovellu tämän asian arvioinnissa. Ko. lainkohta koskee mahdollisuutta ottaa kunnan ja kunnanjohtajan väliseen johtajasopimukseen määräyksiä työnjaosta kunnan johtamisessa huomioon ottaen sen, mitä hallintosäännössä määrätään.
19. Muhoksen kunnan hallintosäännön 23 § ei myöskään aseta estettä sille, että kunnanhallitus yksittäistapauksessa päättää kunnan puhevallan käyttämisestä.
20. Vastaselityksessä on katsottu kunnanhallituksen päätöksen 26.9.2022 § 268 sisältävän kuntalain 39 §:ssä ja 90 §:ssä ja kunnan hallintosäännössä tarkoitettua puhe- ja edustus oikeuden siirtoa. Näkemys on virheellinen.
21. Kuntalain 39 §:ssä säädetään kunnanhallituksen yleisistä tehtävistä. Kuntalain 90 § säätelee siitä, mistä asioista kunnan hallintosäännössä voidaan ainakin antaa määräyksiä. Muhoksen kunnan hallintosäännössä ei ole sellaista määräystä, joka olisi esteenä kunnanhallituksen päätöksellä 26.9.2022 § 268 myönnetyn valtuutuksen antamiseksi tuomioistuinasiaa varten.
22. Vastaselityksessä on väitetty, että Muhoksen kunta olisi ko. päätöksellään *siirtänyt* kunnan puhe- ja edustus oikeuden Syvävirralle ja asianajaja Ojalalle. Tästä ei ole kysymys. Päätöksen sisältö käy selvästi ilmi pöytäkirjasta.
23. Riita-asioiden L 19/15782, L 19/22639 ja L 20/6190 kantaja Maaninka on nostanut kanteet myös kunnanjohtaja Syvävirtaa vastaan ja jutuissa L 19/15782 ja L 19/22639 myös mm. entisen kunnanhallituksen jäseniä vastaan tietoisena, että kunnan vastuu on pääsääntöisesti ensisijainen ja kunnan viranhaltijoiden ja -luottamushenkilöiden vastuu on pääsääntöisesti toissijainen. Kanteet on nostettu keväällä 2019, jolloin Muhoksen kunnanhallituksessa on päätetty selvittää Maanigan työskentelyä Pelastusopistolla Kuopiossa ja muita seikkoja Maanigan virkasuhteen jatkumisen edellytysten arvioimiseksi.

24. Vastaselityksessään Pöykiö on kertonut kysymyksistään Kuntaliittoon ja sieltä saamistaan vastauksista. Näillä ei ole asian ratkaisemisen kannalta merkitystä. Kuntaliiton vastauksista päätellen Kuntaliitolle ei ole annettu taustatietoja, millaiseen konkreettiseen tapaukseen kysymykset liittyvät.

2.4. Oikaisuvaatimusten käsittely, kunnanhallituksen päätös 14.11.2022 § 323

25. Valittaja pitää hänen oman ja Rauno Maaningan oikaisuvaatimusten käsittelemistä yhdessä kunnanhallituksen kokouksessa 14.11.2022 § 323 virheellisenä.
26. Valittaja ei ole tehnyt oikaisuvaatimusta ko. perusteella. Tätä perustetta ei voida tutkia Pöykiön valituksen muutosperusteena hallinto-oikeudessa.
27. Sen varalta, että hallinto-oikeus päättää tutkia ko. valitusperusteen, kunnanhallitus toteaa lausuntonaan, että kahden samasta kunnanhallituksen päätöksestä tehdyn oikaisuvaatimuksen yhdessä käsitteleminen on ollut hallintolain 25 §:ssä tarkoitettu perustein lain mukaista, tarkoituksenmukaista ja perusteltua.
28. Päätöksessä 14.11.2022 § 323 ei ole menetelty lain vastaisesti tai virheellisesti. Hallinto-oikeus kiinnittää huomiota siihen, että Pöykiön ja Maaningan oikaisuvaatimusten perusteissa on yhteneväisyyttä, mikä olisi voinut johtaa Heidi Pöykiön esteellisyyteen käsittelemään Maaningan oikaisuvaatimusta.
29. Arvioinnissa voitaneen ottaa lisäksi huomioon, että Heidi Pöykiö on Rauno Maaningan nimeämä todistaja riita-asioissa L 19/15782 ja L 19/22639.

2.5. Oikaisuvaatimusasioiden valmistelu ja lausunnon hankkiminen

30. Pöykiö ei ole tehnyt oikaisuvaatimusta ko. perusteella. Hallinto-oikeuden ei tule tutkia tätä kysymystä muutosperusteena hallinto-oikeudessa.
31. Kunnalla on oikeus käyttää asiantuntijapalveluita tehtäviensä hoitamisessa.
32. Kunnanhallitus on pyytänyt asianajaja Harri Ojalalta arvioita/muistiota kunnanhallituksen 14.11.2022 § 323 käsittelemissä asioissa, joista toinen on koskenut Heidi Pöykiön tekemää oikaisuvaatimusta. Asianajaja Harri Ojala ei ole ollut eikä ole esteellinen laatimaan kunnalle muistiota ko. asiassa.

2.6. Kuntalaisten tasapuolinen kohtelu

33. Vastaselityksessään Pöykiö ei ole esittänyt ko. perusteeseen liittyviä seikkoja.

2.7. Suullisen käsittelyn järjestämistä koskevasta Pöykiön vaatimuksesta

34. Oikeudenmukainen oikeudenkäynti edellyttää oikeassa oikeudenkäyntimenettelyssä annettua oikeaa asiaratkaisua.
35. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 57 §:n mukaan hallintotuomioistuimen on järjestettävä suullinen käsittely, jos tuomioistuin pitää sitä tarpeellisena tai yksityinen asianosainen sitä vaatii. Pöykiö on valittanut asiassa korostaen kunnanvaltuutetun ja kunnanhallituksen jäsenen asemaansa. Pöykiö ei ole ko. asiassa asianosainen. Suullinen käsittely olisi tässä tapauksessa mahdollista järjestää vain, jos tuomioistuin pitää sitä tarpeellisena.
36. Valitusviranomaisen on huolehdittava siitä, että asia tulee selvitettyksi. Tämä edellyttää hallintolainkäyttöprosessin johtamista niin, että asia voidaan selvittää asianmukaisesti ja riittävästi. Prosessinjohton tavoitteena on huolehtia siitä, että asian ratkaisuun vaikuttavat tosiseikat voidaan selvittää ennen asian ratkaisua. Virallisperiaatteen sisältö kuitenkin määräytyy tapauskohtaisesti. Virallisperiaatteella voi olla vaikutusta siihen, toimittaako tuomioistuin suullisen käsittelyn vai ratkaiseeko se asian pelkästään kirjallisen aineiston perusteella.
37. Huomioon ottaen Pöykiön muutoksenhaun perusteet ja vastaselityksessä esitetyn suullisen käsittelyn järjestämistä koskevan vaatimuksen syyt asia on selvitettävissä ja ratkaistavissa hallinto-oikeudessa kirjallisen aineiston perusteella.
38. Muhoksen kunta vastustaa Pöykiön vaatiman suullisen käsittelyn järjestämistä.

2.8. Oikeudenkäyntikuluista – Heidi Pöykiön asemasta

39. Pöykiö vaatii oikeudenkäyntikuluja kahdeksan tunnin ajankäytön perusteella. Muhoksen kunta kiistää vaatimuksen. Pöykiö katsoo toimivansa valtuutettuna ja kunnanhallituksen jäsenenä toimielinten lainmukaisuuden valvojana. Mainittuja luottamustehtäviä ei hoideta tuntiveloitusperusteella, eivätkä luottamustehtävät oikeuta korvauksiin tuntiveloitusperusteella.
40. Pöykiö ei ole maininnut vastaselityksessäänkään, että hän on Rauno Maaningan nimeämä todistaja Muhoksen kuntaa ym. vastaan olevissa käräjäoikeudessa vireillä olevissa riita-asioissa L 19/15782 ja L 19/22639, joissa on yritetty järjestää pitkään suullisen valmistelun istuntoa pääkäsittelyyn siirtymiseksi.

Oulussa, kesäkuun 6. päivänä 2023

Harri Ojala
asianajaja, Oulu